

మొదటి వాగ్ముఖ శీంధ్ర
సాహిత్యమును పఠించును. నేనుగా
కులములు చెల్లించిన ఆ భర్త
అనుమతి తమములు వారి సొంత
మునకు ప్రసవించు కాదు.

రాళ్ళ భూమిలో
రత్నాల పంట

భూమి మనకు కర్మ పండితి. కర్మ వలననే భూమిని (మేమిది) గారవిస్తే, భూమిని నిజంగా మనకు పంపవలసి అందిస్తుంది. రైతుల విషయంలో యిది మరి వర్ణిస్తున్నామని వేరే చెప్పవలసరని లేదు. అయితేనే "ఇదేదీని నమ్మవచ్చు, కర్మని నమ్మవల కారు చెప్పవచ్చు" అని చెప్పాలిగాక. భూమిని కీ మన జీవాలు పెం జేసికొని వున్నాయి. మనకు ముఖ్య ముగా కావలసిన ఆహారం, వస్త్ర భూమిమనే సమస్తం ఆ భూమి నుంచి వుత్పత్తి అవుతుంది. శ్రుతివ్రతాది నుండి వని పోయినవారు శ్రుతి నిర్ణయ భూమిని మనకు కాపాడుతున్నారేమిది. తన గారంబో మనమనవననీ వాటిని వేరకముగా అంపించినపుడు అలాగే కర్మ సరియైన సంధారావో మన సరికైన వపుడు ఈ భూమి కొనసాగించక పోయ్యగా మనం పంటలు పండించ దానికి బిలువకుతుంది. "రైతు లీద కాని, భూమి లీద కాదు" అనే విషయం యీనేదంతా తెలుసుకున్నాడు. భూమి నుండి మంచి పంట పడరాదు అంటానికి రైతులంతగానే కృషి నెలుపుకున్నాడు. ఇది నిజంగా కుర్ర ముతం. ఈ విధంగా కృషి చేసి, భూమి పంటను అమితంగా పొంద గలిగితే శ్రీ ఆర్. కృష్ణకా యితో పడి ఆత్మీయ రైతులు నిజంగా ధన్యులు. ఈ కోలాస శ్రీ కృష్ణకా యితను ఎవరూ సంసరిని 38 ఏళ్లు (71వయసు) పరిశ్రాశ్వాసి పండితలగుతున్నారంటే. ఎంత తనన్ను చేస్తే భూమి అతన్ను కని కనించినో మనంభూమినిచూడవచ్చు!

కోడ వాస్త్రంలో, రికవలంత పుంస సువాసనలతో ఉచ్చూత అనే చిన్న గ్రామానికి చెందినవారు శ్రీ కృష్ణకా యితకు పిరు అయిదో వారంలో ముగిసే పరి పండితుని అయిన సంవత్సరాలకు వూర్చు

రెండు మళ్ళీ ఎకరాకు 40 బస్తాలు
వరకు వరి దాన్యం ఉండించకలగు
కుక్కార్లంతే, నిజంగా ఆయన ఆదర్శ
రైతు. మిగతా రైతులు కూడా శ్రీ
నాయుడువలె, కృషి చేసి మేలుకరవు
వడ్డతుల వలంబించి వస్తుంది-దేశం
లోని ఆహారము కొరతను తేలికగా
ధీరకలుగుతాం.

వచ్చిపోట్ల పెంతుల కలివి
కంకర శేలల్లో అంగారక కదా
గ్నము బొట్టిగా తుండడక చెన్నవస్తువు
ఇలాంటి వాళ్ళనులు, అంగారక కదా
గ్నము దండిగా రాంచే పెంతులపాన
(కనువుల పెంతు) లాంటి దానిని ఎంకరి
వేసేటా సరిపాడు. అకలితో అంగ
లార్చు కుంటున్న వాడికి వట్టెముకు
మెరుకులు ఏ మూలమునపూయి? కనప
వస్తు న్నాగు గయిడు కనువుల ఎరువులు
నిన్నారమైన యీ అయిదుకు
ధూమిలే నీ ముకం నుపాడు. ఇతరుల
రైతులవరకే శ్రీ నాయుడు కిదో
పెద్ద సమస్య అయినవార్కుంది. వట్ట
న ఉప్పుగొర్రానీలకు అయిదువేల కల్గి
రకు వచ్చింది. ఆ సలహా (కూర
కావలసినది అంగారక కదావ్వాని
కన పాలానికి చేరుకలిగే వట్టని
నాయుడు చేట్టారు. కనపన్న న్నాగు
తోలూ చెట్టువట్ట న్నను న్నాగి స్తలం
లోను పాలయట్టురావున్న పెద్ద
గట్టయినదా, “గ్నము నీడియ” అ
వచ్చిపోట్ల నిచ్చే మొక్కలను న్నాగ
పెంచారు.

ఈ గ్నమునీడియ మొక్కల
నుండి కావలసినది వచ్చిపోట్ల లో
స్త్రాంది. వచ్చుట ఎరువుతోపాటు
పైకరి గ్నమునీడియ వచ్చిపోట్ల
దండిగా వస్తున్నార. అంకలితో
వురుకోడేడు. నాలుగవేలముల
రాకు 112 పానుల ఎరువుల మిగ
నాన్ని వేస్తాడు. అలాగే మరో
కోజల కర్మాకర 50 పానుల మిగ
నాన్ని పరపైకరి వేస్తాడు శ్రీ నాయుడు
పరసలలో నాలుగు. ఇదివరకే
పరి పైకరి నూనూనూగా యిస్తున్న
వచ్చిపట్టా వాడుననేతారు. ఇప్పుడేలా
గాకుదా, పరుసలలో నాలుగవేల
న్నారు. అప్పుడు పరసలలో పైపాట
కనిపిస్తున్న లాగియుండునీ బిడదను
తుంది. కర్మాకర కలుపు మొక్కల
కేకలింపబడతాయి. మొక్కలకుడ

సోవియట్ దేశంలో
ధూమపాన వ్యతిరేక
ఉద్యమం

[illegible]

కవితకు | పజూదరణ

చెన్నైలోని పాపియార్లో ఒక ఏడాది క్రితం "కవిరాజుమామల సంఘం" వెలు
కొల్పినది. ఒక ఏడాదిలో 22000
మంది యాసంఘంలో చేరారు. వారు
ఏడాదికి తమవేతముచిన పదిపుస్తకాల
పైగా చంపాకట్టి చెప్పియున్నారని
దమ, కొనుక్కొన్నవలెమో చెప్పి
వారు, ఈ పుస్తకాలు అనేకతర
ప్రయోగ ప్రయోగంపరచారు.

అయితే కవిరాజుయల సంఘం
తెలంగాణ పాఠశాలసంఘం మాత్రమే
కాదు. దానికొద్దగల సంఘాల పుట్ట
కమొనరి. చెక్, స్టాక్, కార్వాల
ప్రపంచ కవిరాజుల అధినిని
పాపియార్వాల-మొత్తమున, వస్త్ర
కార్వాలను పుట్టవమంది చదివేటట్లు
చేయడానికి అయాసంఘం వెలకొ
వంది. అయితే అందుకు యాసంఘం
చేకొన్ని పట్టపుస్తకప్రయోగమాత్ర
మే కాదు, కవిరాజుసంఘం, చం
పాకట్టి యాసంఘం యాకట్టి పర్వాల
యందు (గవనాధీ అధాని నట్లు
200 పిగాయ, పిట్టి చాల మంది
కవులు, చిత్రకారులు, పటివట్టులు,
దాదాపు పటివేలమంది కవిరాజు
కులు పాట్లగాయ, ఈనట్టి కవి
త్వగురియే కాకుండా సంగీత
నాటకకళ, తదితరకళలగురియికా
చారులు జరిగాయ. ఒక్కమాటలో
చెప్పాలంటే చెన్నైలోని పాపియార్
లో కవిరాజు సమస్యలన్ని యాసంఘ
చర్యవచ్చాయి.

“కా” కవిత్వంలో ప్రయోగాన్ని కావ్యవిజ్ఞానంలో ప్రయోగంలో సరిపోల్చేము. ఉదాహరణకు గర్భకాశాద్ధారంలో కావ్యవైభవ గర్భకాశాద్ధారానికి ఒక విద్యుత్ ప్రవాహంలాంటిదేమిటాన్నోకను సరిపోల్చడం ప్రయోగం చేయడానికి, కాని అదేసమయం ఆయన ఒక ఫ్యాక్టరీలో విద్యుత్తులకు వ్యవస్థను సరిపోల్చడం ప్రయోగం అంటే ప్రయోగమేమిటానో వినియోగమూ ఒకటి ఒకరకపు. కానీ కళలో అంటే కవిత్వంలోనూ ప్రయోగమూ, దాని సరితామూ కళావ్యవస్థలని ప్రవేశ పెట్టడమూ ఒకేసారి అనుగుణ్యమూ. ఇవి అద్యుక్తమేమీకాదు. అది ఒక వర్ణన, కళాశాస్త్రం కన్నీటి వెళ్ళానంతవల్ల దేవునికొద్దే నింది.

“కవిచారిమానం సంసం” పొందిన ప్రవేశదారి, కవిశాస్త్రాన్ని ప్రవేశదారి కల్పకా అర్థమయిపోయింది. కవిత్వం చాలావరకు మరొకరియనే ప్రతిబింబ నిర్వర్తన. ఈసమర్థం 22వ శతాబ్దం నాటి నాటికలలో, కాలిగ్రాఫీ చాలావరకు యువమనలే, కాబట్టి ఈ సమానమైన ప్రయోగం కల్పించిన సమర్థమైనది ఎంతటి దాదాపుగానూ అర్థమయ్యేవచ్చును. ఈకవులు తమ వ్యక్తిగత సమస్యలగుర్తి ప్రాయములకు, వారు తమకేసం మార్గములకు కాక తమ సమకాలిని అందరికీసం

“పల్లెసాయ” ప్రాజెక్టు
 (బి.ఎస్.కా.ప్ర.పేట, శ్రీ న్యాయం
 తొలినా ఫలితం)

[illegible]

అను ప్రజలు చదువుతారు, వారి ప్రతి
భవన, యశశాలనూ అర్థం చేసుకుం
టాడు. వారి కవిత్వానికీ శబిషన్లను
కూడా వుంటుంది".

....

**గ్రామ ప్రాంతాల
ఆభివృద్ధికై శిక్షణ
పాఠశాలకమాలు**

ధర్మి సమావేశాలో నిబ్బంది
 కొరతకీర్చి విషయమై పరిశీలన
 మ్యాధ్యర్థి, జులై 24
 సమాజాభివృద్ధి, పరిరక్షణ
 వ్యవహారాలపై రాజధాని నగరంలో
 ఆ నెలలో మూడు అంశాలు
 జరిగే వార్షిక సమావేశానికి గాను
 ప్రజాసాంఘిక ప్రశ్నలపై
 గాను ప్రజాసాంఘిక ప్రశ్నలపై

[illegible][illegible]

వేణుస్వనం
చింజమూరి లక్ష్మి

[illegible]

అధిక వినియోగి
 ఒక్క వరి విషయంలోనే
 గానుగా కొమ్మల వినియోగం చే
 యంలో కూడా శ్రీ కృష్ణనే కాదు
 కృష్ణ చేనే వినియోగం సాగించారు.
 శ్రీ నాయకులకు 500 కొమ్మల చెట్లు
 గల కొమ్మలం. ఇవి నానగరి ఒక్క
 కట్టే కనకవర్ణానికి ఆ యా దా
 కాదులకునే ఎక్కువగా కానీ
 కావు. దీనిని బట్టి కొమ్మల కొను
 గురించి ఎంత నిర్ణయింపులందే
 కానీ మనకు తెలియజేసినది. కొం
 నేనేనే శ్రీ నాయకుల కారకంగా
 కాదు. శ్రీ నాయకుల కర్మగార
 కూడా కానీనేనంతమట్టుకొనాలి అని
 వ్యక్తిత్వతేదారు.
 శ్రీ కృష్ణకా యుగ వ్యవసాయ
 కార్యోద్యమం సలహానీ, కొమ్మల
 కొట్టల వినియోగం కూడా ఆవర
 గానీ కొట్టల మూలముగా చేసు
 కొమ్మల కొట్టల నుండి ఆదాయం వదిం
 కలుగా వస్తోంది. సవర్ణరూపి
 శ్రీకొట్టల చెట్లు సరాసరి 50
 నుండి 60 కొమ్మల కొమ్మలగా
 ఇంకటి మారు ఎలా జరిగింది?
 కొమ్మల కొట్టల కొనే గుంజ
 నీయే యా మొట్టల ఆకులను గురించి
 ఒక్కొక్క కొమ్మల చెట్లు గురులలో
 50 పానుల కొమ్మల పొట్టి
 దానికొట్టల ఆకులను ఆరు పానుల ఎర్రపు
 మిగిలినా కూడా చేయటం (పానల
 భిందాన శ్రీ నాయకుల.
 ఇదివరకు కానీ ఆ యా దా
 కొమ్మలకాయలను పెట్టే గానీనే
 వ్యాపారపు తులన కొట్టేవారుండే.
 ఆ చెట్ల కొట్టల మొత్తంనుండి దా
 కొన్న వ్యాపారపు తులనలకు లిం
 క్షిస్తు బట్టం లాంటి సాధనంతో
 గుచ్చి బయట వదలేస్తుండటం మూల
 ముగా యాపుతు శ్రీ నాయకులకానీ
 కావు యానానా చేసి దక్కిం
 కంటున్నారు.
 ఈ విధంగా ఒక లక్షాన్ని వ్యవ
 సాయకార్యాలను వినియోగం ఆవర
 గానీ పెట్టే ఎక్కువ ఆదాయంపాన
 కంటున్నారని శ్రీ నాయకుల. చేసే
 మట్టు కానీ చేసేమట్టుక వనానా
 వస్తారు. ఈ కొట్టల కొట్టల గాను
 గైరులంతా శ్రీ కృష్ణకా యుగనే
 జరిగింది. వ్యవసాయంలో ఒక్క
 దిగువనే సాధించారు. రాష్ట్ర
 ధనమిలా రకముల పండిస్తున్నారు.
 "కృష్ణ"గానీ దుష్టంగా అనే
 ఆస్తిని రుక్మా చేస్తున్నారని.
 యశ. వి. యం.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వారి కట్టె మడక నిధివరకు వా
ంగారున్నగుల యినువరక్క వాగలి ను
ంపు మొక్కలను పెకలింపడానికి, చేక
గిస్తున్నారు.

ఆర్ 19; సి. టి. వి 4 లనే ఉత్తమ
త్వ కాలన విజేతలందు విత్త కాలన “అ
న ను మైలుకుత్తం నున్నం కలిపిన (వ
పరిపెరువ వచ్చే కొన్ని రకాల
బూ

చాలం దున్నడానికి శ్రీవా
ళ్లెన బక్కగా పొగులు పొగు
పై పొటు చేయటానికి, క
ట్టునూ విడవకండా ఉచయో

ఎక్కడ దిగుబడినప్పుడు
వారు. వారు నడిలో వరి
స్తారు. కాటేయండు వరి కా
వేస్తారు. అందు మూలముగా
నిరగుతుంది.

పాలం దుక్కుదానికి శ్రీ నాగార్జునేశ్వర కృష్ణమండక నిధివరకు వాడేవారు. దానిపై మూలపడచేవారు. కేసుల చక్కగా పోనులు పోనులుగా దుక్కుల యినువరకై కాగలిగినవారై ఉన్నవారు. పరిపాలన రీత్యాక పై పాటు చేయటానికి, కలుపు యొక్కలను పెకలించడానికి, చేతితోకలూ, బాహు పైపాటు వనిముట్లనూ విడవకుండా ఉపయోగిస్తున్నారు.

అవ్యక్త పనినిబెదిల్చే యు. ఆర్.19; పి. టి. 64 అనే ఉత్తమ పరిపంకదాలనే శ్రీ కామరూప వండి
వచ్చారు. వారు మడిలో పరి విత్త కాలనల వల్లమందు విత్త కాలనల "అగ్రాహిని బి. యన్" అనే మందును వ
స్తారు. కా. బేయందు పరి వారు పశువైద్యులకు కలెం నన్నుం కలిపిన ద్రావణంలోనుంచే (బోర్నోమి కేరం) వా
నేస్తారు. అందు మాత్రముగా పరిచేయకు పచ్చే కొన్ని కరాల బూదా తెగనప్పు రాసంహ వానాడు
పేరు గలసింది.

